

INTERNATIONALE BEWEGING
VIERDE WERELD in België

ATD = All Together for Dignity – Agir Tous pour la Dignité (Samen voor waardigheid)

Armoede is de ergste vorm van geweld (Mahatma Ghandi)

In januari organiseerde ATD Vierde Wereld een colloquium met als titel “Armoede is geweld – de stilte doorbreken – naar vrede zoeken”. Mensen met en zonder armoede-ervaring en vertegenwoordigers van organisaties uit de hele wereld verbraken de stilte.

“Vrede is niet mogelijk zonder vreedstichters. We moeten de communicatie dus herstellen, de mensen dicht bij elkaar brengen, en daarbij de armsten de kans geven om hun hoop en wensen uit te drukken, om aan deze veranderingen deel te nemen en zo partners te worden in het denken over vrede.” (Joseph Wresinski, stichter van Internationale Beweging ATD Vierde Wereld).

“De inspanning van de zeer arme mensen om te bouwen aan vrede moet eindelijk erkend worden.” (Eugen Brand,

algemeen secretaris van ATD Vierde Wereld).

Ook de gedwongen plaatsing van kinderen wordt vaak als zeer gewelddadig ervaren. Erkenning is voor ouders heel belangrijk: hoe meer deze relaties met deskundigen worden beoordeeld als res-

Tekening : Steven Gryspeerd

pectvol, hoe meer zij worden beschreven als hulpgevend.

Dialogo, respect, erkenning, engagement: dat voorkomt geweld en is een aanzet tot meer vrede.

De redactie

Hoe kan iedereen meedoen?

Ieders stem telt

De twaalf werken voor gemeenten en OCMW's. Armoedebestrijding als topprioriteit voor de volgende legislatuur.

Dat is de titel van een gemeenschappelijk memorandum van een groot aantal organisaties, ook van het Vlaams netwerk van Verenigingen waar armen het woord nemen.

'Van lokale besturen durven we – als eerste bestuurlijke solidariteitskring – vragen dat ze voor hun inwoners een ethische ondergrens garanderen: we vragen met andere woorden dat ze alles in het werk stellen om hun inwoners een leven in menselijke waardigheid te garanderen, zelfs indien ze hiertoe soms inspanningen moeten leveren die de verantwoordelijkheid van hogere overheden zijn. Lokale besturen als zorgende besturen, die zeker in crisistijden hun inwoners niet in de kou laten staan.'

De twaalf werken vindt u op www.iedersstemtelt.be
Wonen en woonomgeving, school en gezondheid, inkomen en betaalbare energie, deelnemen aan de samenleving en participatie,...

De twaalf werken omvatten alle domeinen van het leven en het memorandum geeft aan welke taken voor lokale besturen weggelegd zijn.

Dialoog werkt

'Wie in dialoog treedt, luistert met respect, stelt vragen om de andere mening beter te leren kennen en onderneemt pogingen om zich in de visie van de ander te verplaatsen. Ieders

bijdrage wordt als belangrijk beschouwd. Zo kunnen nieuwe ideeën ontstaan die gedeeld en gedragen worden door alle partijen. Van daaruit groeit een consensus over welke acties er nodig zijn.

Participatie is voor mensen in armoede geen gemakkelijke opgave. Te vaak hebben zij gehoord dat hun inbreng niet belangrijk is, dat zij er niet genoeg van afweten en dat er andere mensen zijn die het voor hen zullen oplossen. In veel gevallen zijn ze dichtgeklapt en hebben ze zich teruggetrokken in hun eigen

Vragen aan het gemeentebestuur

Vanuit specifieke plaatselijke situaties kunnen specifieke vragen komen. Zoals :

- Zijn de beloftes uit het vorig beleidsplan nagekomen? Het gemeentebestuur zou de energie-armoede aanpakken en daarvoor samenwerken met verenigingen. Tot hiertoe is daar geen werk van gemaakt.
- Het probleem van uithuiszettingen is complex. We vragen dat huurders, die door structurele problemen ten gevolge van armoede niet voldoen aan hun verplichtingen, op vraag van hen zelf of op aangeven van de verhuurder, een begeleiding krijgen voor de huurovereenkomst wordt beëindigd.
- Wij pleiten voor een wijkgezondheidscentrum met huisartsen en verpleging aan een vast bedrag per jaar. Zolang dit niet gerealiseerd is kan de gemeente samenwerking tussen eerstelijnsactoren stimuleren.
- We ijveren ervoor dat de uitbouw van het Sociaal Huis wordt verder gezet.
- Voor het OCMW : belangrijk is te vertrekken vanuit de vraag wat mensen zelf kunnen, niet vanuit tekortkomingen van de cliënt.
- Wij vragen dat de brieven van de gemeente in veel duidelijker en eenvoudiger taal worden opgesteld.
- Wij willen ons zelf ook inzetten voor onze buurt, voor de gemeente. Wij willen aangesproken worden.

Bron: Memorandum van ATD Vierde Wereld Willebroek en de Volksuniversiteit van de Vierde Wereld

leefwereld. Participatie via de dialoogmethode geeft mensen de kans om wel als volwaardige gesprekspartner beschouwd te worden.'

Uit : *Brugge Dialoogstad. Hoe een Vlaamse centrumstad op weg gaat met mensen in armoede.* Zie ook *Vierde Wereldblad* januari-februari 2012 en website www.atd-vierdewereld.be.

Armoede is geweld

de stilte doorbreken – naar vrede zoeken

Mensen in armoede worden dagelijks geconfronteerd met geweld. Niet alleen fysiek geweld maar ook geweld in de vorm van het niet (h)erkend worden als mens, geweld in de wetgeving en het functioneren van de samenleving. Deze vormen van geweld zijn vaak veel minder zichtbaar.

In januari organiseerde ATD Vierde Wereld over dit thema een colloquium met als titel "Armoede is geweld – de stilte doorbreken – naar vrede zoeken". Met deze bijeenkomst werd een periode van drie jaar afgesloten, waarin door ATD Vierde Wereld georganiseerde seminaries (in Frankrijk, Peru, Mauritius, Groot-Brittannië, Duitsland en Senegal) en volksuniversiteiten elkaar afwisselden. Ongeveer 1000 mensen uit 25 verschillende landen waren hierbij betrokken. Ook in België werd er rond het thema gewerkt, zoals op de startdag in 2010, in kleine groepjes, met individuele interviews,... Deze bijeenkomsten kaderen in het kruisen van kennis: leden van de beweging en genodigden (onderzoekers, academici, leden van andere verenigingen, ...) verrijken onderling elkaars kennis. Het colloquium werd afgesloten met een open studiedag bij de UNESCO in Parijs in aanwezigheid van afgevaardigden van grote internationale organisaties zoals Fr derico Mayor Zaragoza, voormalig algemeen directeur van de Unesco en Marta Santos Pais, speciaal afgevaardigde van Ban Ki-Moon, secretaris generaal van de Verenigde Naties. Er was ook een delegatie uit België aan-

wezig met onder meer Herman Van Breen, Karen Puttemans en Yvette De Vuyst.

Verschillende vormen van geweld

Er worden verschillende vormen van geweld benoemd. Vaak verschillen ze naar gelang de regio:

- In Latijns-Amerika: focus op historisch geweld, tegen bepaalde bevolkingsgroepen.
- In Europa: focus op institutioneel geweld; geweld in wetgeving en functioneren van de samenleving. Denken we hierbij

aan het plaatsten van kinderen, de manier waarop naar mensen gekeken wordt.

- Noord-Amerika: focus op fysiek geweld en getto's.
- Haïti en New Orleans: focus op natuurgeweld.

Tijdens het colloquium wordt het thema geïllustreerd aan de hand van getuigenissen van deelnemers. "Ze zullen ons nooit zeggen dat we geen mensen zijn, maar ze tonen het ons wel en laten het ons voelen" getuigt een deelnemer uit Groot-Brittannië. Een deelnemer uit Senegal vertelt over de ontruiming van hele dorpen voor de aanleg van een snelweg. Daarna getuigt een deelnemer uit Libanon over geweld dat vaak door de overheid gerechtvaardigd wordt: zo verkiezen de gastarbeiders die in Libanon als huispersoneel werken en vaak het slachtoffer zijn van agressie, om erover te zwijgen en geen klacht in te dienen omdat de aanvallers niet of amper worden aangeklaagd. We kunnen niet langer zwijgen "Wie zwijgt geniet geen gerechtigheid, we kunnen niet

Bewoners van de wijk Lalambay in Antananarivo, de hoofdstad van Madagaskar, werden simpelweg verjaagd toen de autoriteiten na lange tijd besloten een spoorweg opnieuw in gebruik te nemen. (Foto: François Phliponeau / ATD Vierde Wereld 2003).

Wie noodgedwongen in een sloppenwijk moet wonen ondergaat continu geweld, al wordt dat niet door iedereen als zodanig (h)erkend. (Foto: François Phliponeau / ATD Vierde Wereld).

langer zwijgen en het woord laten aan hen die weten” zo vat een deelnemster uit Peru het colloquium samen. Want er wordt niet alleen gesproken over geweld maar ook over het zoeken naar vrede en het doorbreken van de stilte. Geweld leidt altijd tot stilte van het slachtoffer. Om geweld te doen stoppen, moet de stilte doorbroken worden. Maar, de stilte doorbreken is riskant, je loopt het risico het deksel terug op je neus te krijgen. Als je de stilte doorbreekt, moet je dus zeker zijn dat het geweld niet verder gaat.

Het colloquium (en voorbereidend werk) gaf mensen de kans in vrijheid te spreken over geweld. Spreken over geweld is niet evident. Velen hebben dan ook benadrukt dat het belangrijk is de juiste woorden te kiezen om zijn eigen gevoelens uit te drukken zodat iedereen elkaar beter begrijpt. Want, ook al is het moeilijk, we moeten met elkaar blijven praten, anders kunnen we snel terugvallen in een logica van oog om oog, tand om tand.

Zoeken naar vrede

De getuigenissen illustreren niet alleen het geweld van armoede, maar ook de wil om aan vrede voor iedereen te bouwen. In onze samenleving wordt de kloof tussen arm en rijk steeds groter; er zijn meer en meer spanningen en conflicten. Er kan geen vrede zijn als men niet iets aan de armoede doet. Daarbij kan men niet buiten de expertise van mensen in armoede om. ATD Vierde Wereld maakt van de armen het uitgangspunt om over geweld en vrede na te denken. Joseph Wresinski zei hierover: “Vrede is niet mogelijk zonder vrede-stichters. We moeten de communicatie dus herstellen, de mensen dicht bij elkaar brengen, en daarbij de armsten de kans geven om hun hoop en wensen uit te drukken, om aan deze veranderingen deel te nemen en zo partners te worden in het denken over vrede.” Er moet komaf gemaakt worden met het idee dat mensen in armoede anderen niets kunnen bijbrengen. “Erkenning, dialoog en engagement” zijn de drie belangrijkste concepten die uit de getuige-

nissen weerhouden worden. Een eerste stap is het het erkennen van mensen in armoede als mensen. Een deelnemer vat het belang van erkenning als volgt samen: “Als het geweld dat mensen die in diepe armoede leven erkend wordt, levert dat een soort innerlijke vrede op.” Het is belangrijk dat er na de dialoog ook concrete actie wordt ondernomen. Maar, de strijd tegen armoede kan enkel doeltreffend zijn als de mensen die erin leven eraan deelnemen.

We mogen dus zeker diegenen niet vergeten die er alles voor doen om elke dag opnieuw vrede te stichten in de moeilijkste levensomstandigheden. “De inspanning van de zeer arme mensen om te bouwen aan vrede moet eindelijk erkend worden.” Aldus Eugen Brand, algemeen afgevaardigde van ATD Vierde Wereld. Vrede is een gedeelde verantwoordelijkheid: “niet de oplossingen zijn belangrijk maar het feit dat we samen antwoorden vonden” zegt een deelnemster. Isabelle Perrin, algemeen afgevaardigde van ATD Vierde Wereld stelt dat er vrede is als we samen nadenken en handelen.

Naar de toekomst toe

“Het vervolg van dit colloquium zal dus zijn om te strijden voor de vrede, onze banden te verdiepen en deze kennis naar boven te halen.” Aldus Eugen Brand. Dit colloquium betekende dus zeker niet het einde van het denken over de relatie tussen armoede, geweld en vrede. Zo kozen de Verenigde Naties als thema van 17 oktober 2012 “de armoede uitroeien: aan vrede bouwen met de kennis van elkeen”.

Sara Philips

Voor wie meer informatie wil over dit thema, zijn er enkele teksten beschikbaar op onze website (www.atd-vierdewereld.be).

Plaatsing van kinderen : *hulp of straf voor de ouders?*

Elke plaatsing wordt op een verschillende manier beleefd, maar het leed van de ouders blijft onmetelijk. Alle ouders verlangen naar erkenning. Régis Sécher (*) deed er onderzoek naar.

'Ik heb ontzettend veel geleden'

Eerst en vooral is er het leed verbonden aan het weg nemen van de kinderen: "Ik heb ontzettend veel geleden. Zelfs voor het laatste kind. Het ging heel, heel slecht met mij gedurende lange tijd ... Een enorm leed." (Mevr. C). Vervolgens is er het leed dat voortvloeit uit het gevoel van de ouders dat ze in sociaal diskrediet gebracht worden, en een blijvend stigma zullen oplopen: "Vooral als men je zegt en als men je laat voelen dat je niet geschikt bent, rampzelig, goed voor niets, dat je een stuk vuil bent!" (Mevr. J). De stempel van 'slechte ouders' in combinatie met een leven in armoede leidt tot een dubbele uitsluiting.

Buitenspel

Bij de ouders die woedend zijn omdat ze de plaatsing onterecht vinden, kunnen er twee groepen onderscheiden worden. Een eerste groep voelt zich bedrogen of ziet zichzelf als het slachtoffer van een groot onrecht. "Toegegeven, ik heb hulp gevraagd. Maar ik heb de indruk dat ik, in plaats van geholpen te worden, gewoon meteen buitenspel ben gezet. Voor mij kwam dit over als verraad." (Mevr. Y). De tweede groep vond de plaatsing in het begin verantwoord maar vindt de voortzetting ervan ongerechtvaardigd: "Er zijn zoveel mensen die een huwelijks crisis doormaken, en toch worden hun kinderen hen niet voor drie jaar afgenomen!

Naar mijn mening gaat dit veel te ver!" (Mr. Y). Een indruk die vaak terugkomt is dat de ouders zich niet geholpen voelen, maar gestraft. Ze benadrukken dat er soms sprake is van inschattingfouten en dat andere oplossingen mogelijk waren. Toch ontkennen ze niet dat er problemen waren maar die rechtvaardigen niet, of niet meer, dat hun kinderen geplaatst werden.

Berusting of opluchting

Een derde groep zijn de ouders die de plaatsing van hun kinderen als onvermijdelijk ervoeren en zich er ondertussen bij hebben neergelegd. Ze benadrukken dat ze geen andere keuze hadden. Deze ouders horen bij de meest kwetsbare groep. Hun levensloop is sterk getekend door bittere armoede en een opeenvolging van tegenslagen. De plaatsing van hun kinderen is voor hen een van de vele tegenslagen in hun "ellendige leven". Uit hun getuigenissen blijkt dat deze ouders met een zeer laag zelfbeeld kampen: ze stellen hun onvermogen en tekorten voorop. Hun berusting beleven ze als een welbepaalde mengeling van noodzaak en verdriet.

De vierde groep bestaat uit ouders die zelf de plaatsing van hun kinderen hebben gevraagd of die zich na verloop van tijd hebben kunnen verzoenen met

de maatregel. Ze vinden dat ze daarmee hun verantwoordelijkheid opgenomen hebben en vragen hier enig respect voor.

Erkenning en waardigheid

Alle ouders erkennen de noodzaak van beschermingsmaatregelen. Diegenen die de plaatsing in twijfel trekken vinden dat de sociale en juridische autoriteiten hun situatie niet goed ingeschat hebben. Ze vinden dat er met hun standpunt niet genoeg rekening

werd gehouden en wensen een dialoog.

Alle ouders strijden op hun manier voor erkenning. En dat doen ze ook in het belang van hun kinderen. Voor het kind heeft de sociale minachting voor het gezin van herkomst nefaste gevolgen. Dat bewijzen alle studies. De relaties met deskundigen worden door de ouders geëvalueerd in het licht van erkenning: hoe meer deze relaties worden beoordeeld als respectvol, hoe meer zij worden beschreven als hulpgevend.

(*) Régis Sécher is doctor in de pedagogische wetenschappen en is in de Franse Loirestreek verantwoordelijk voor een associatie van opleidingsinstituten voor sociaal werk.

Dit artikel is een samenvatting en bewerking van een artikel verschenen in de *Revue Quart Monde* 2011/1 - nr. 217.

Bewerking: M.T. Poppe.

Armoede maakt opvoeding extra moeilijk

Ouders die in armoede leven hebben er niet de minste twijfel over : hun kinderen worden vaker geplaagd dan anderen, en dat is omdat ze arm zijn. Kunnen cijfers deze bewering hard maken?

Een windstoot blaast een kaartenhuisje omver, maar een burcht trotseert de storm. Dat beeld werd gebruikt in het Algemeen Verslag over de Armoede uit 1994. Ziekte, een ongeval, spanningen in het gezin : niet de tegenslag op zich is fataal, maar het feit dat het leven in armoede als een wankel bouwwerk voortdurend energie opeist om overeind te blijven. Als het bouwwerk instort grijpt de jeugdzorg in om de kinderen te beschermen.

Kan het verband tussen armoede en plaatsing van kinderen gemeten worden?

Het Steunpunt* liet een onderzoek uitvoeren.

De onderzoekers ** begonnen al dadelijk te sleutelen aan de vraag zelf. 'Plaatsing' verruimden ze naar alle mogelijke tussenkomsten van de bijzondere jeugdzorg. Allerlei gegevens werden met elkaar gekruist, maar er waren ook gesprekken met hulpverleners en betrokken gezinnen. Daaruit bleek duidelijk hoe anders beiden soms tegen de dingen aankijken. 'Vanuit de Franse Gemeenschap wordt het meegeven van zakgeld of een 'knapzak' aan kinderen en jongeren uit financieel kwetsbare gezinnen gepromoot. Wanneer zij in het weekend naar huis gaan krijgen zij vaak iets mee. Deze situatie werd door de professionelen aangekaart als voorbeeld van de betrokkenheid bij de

gezinnen en de aandacht voor de sociaal-economische thuis-situatie van het kind. Diezelfde situatie werd echter door de verenigingen gebruikt als voorbeeld van de minachting en het gebrek aan respect dat zij ervaren vanwege de hulpverlenende instanties.

De stempel van 'slechte ouders' in combinatie met een leven in armoede leidt tot een dubbele uitsluiting.

Voorzichtig

Er is wel degelijk een verband tussen armoede-indicatoren en maatregelen van bijzondere jeugdzorg.

Dat is een duidelijk antwoord van de onderzoekers, maar ze vragen wel om voorzichtig met de cijfers om te springen zodat ze niet gebruikt worden om de inzet van de jeugdzorg terug te schroeven. De bijzondere jeugdzorg is er in de eerste plaats om hulp te bieden. En in een aantal situaties zal het zeker gaan om gepaste tussenkomsten die juist wijzen op het engagement van de bijzondere jeugdzorg bij kwetsbare gezinnen.

Hoe de bijzondere jeugdzorg nu juist werkt en of hun tussenkomsten resultaat opleveren, dat kan niet uit cijfers afgelezen worden. Om de betekenis van de cijfers te kunnen vatten pleiten de onderzoekers voor kleinschalige studies waarin de hulpvragen en problemen van ouders en kinderen centraal staan.

Samen met ouders en kinderen onderzoeken wat er in een gegeven situatie aan de hand zou kunnen zijn, welke mogelijkheden tot handelen er zijn en welke bijdrage de hulpverlening kan leveren, dat stellen de onderzoekers voor in hun slotconclusie.

Hoe belangrijk die samenwerking en dialoog ook is, tegelijkertijd moeten de gezinnen ook de bouwstenen aangereikt krijgen om de armoede te bannen. In een wankel bouwwerk heeft ook goede hulpverlening weinig kans op slagen.

* Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting.

** Studie uitgevoerd door de Universiteit Gent en de UCL in het kader van het AGORA-onderzoeksprogramma van het Federaal Wetenschapsbeleid. De resultaten werden gepubliceerd.

'Een link tussen leven in armoede en maatregelen bijzondere jeugdbijstand' - Maria Bouverne-De Bie - Joke Impens - Sara Willemms - Sven De Visscher - Isabelle Delens-Ravier - Yves Rosseel, Academia Press, 2010.

Zomeractiviteiten voor jongeren

Djynamo Europa 2012

Meewerken aan een popfestival in Polen, met een zelfgemaakt kunstwerk een berg beklimmen in Zwitserland, jongeren uit heel Europa leren kennen in Engeland, straattheater maken in Parijs of meedoen aan een week rond armoede, ecologie en duurzaamheid in Nederland. Een greep uit de mogelijkheden die de jongerendynamiek Djynamo van ATD Vierde Wereld deze zomer biedt aan jongeren uit heel Europa.

De activiteiten die we hier voorstellen zijn meertalig. Voor jongeren die belangstelling hebben voor uitsluitend Franstalige activiteiten in België (onder meer in Doornik, Charleroi, Brussel en Namen) of elders, zijn er nog andere mogelijkheden, waarover wij op verzoek informatie kunnen geven. Actuele gegevens zijn ook steeds op de website te vinden: www.atd-vierdewereld.be.

13-18 juli:

'Samen de wereld sparen'. Jongeren en jonge gezinnen uit België en Nederland ontmoeten elkaar en werken rond armoede, ecologie en duurzaamheid op de Boerderij 't Zwervel van ATD Vierde Wereld in Wijhe, Nederland. Werken in de moestuin en het bos, meewerken aan het bouwen van milieuvriendelijke huizen, fietsen, zwemmen, debatten, sport en spel ...
Tweetalig: Nederlands en Frans.

23 juli - 4 augustus: werken met jongeren en helpen bij popfestival in Polen.

Je ontmoet kinderen en jongeren van verschillende scholen in Polen tijdens hun zomerkamp. Deelnemers aan deze werkweek gaan onder meer een sportveld aanleggen voor een school, leren kajakken en helpen bij (de voorbereidingen van) het roemruchte pop- en rockfestival Przystanek Woodstock ('Bushalte Woodstock') in Kostrzyn (West-Polen).
Onderdak is voorzien in schoolgebouwen. Kosten: 4 euro per persoon per dag. Vanaf 18 jaar.
Talen: Pools, Engels en Frans.

30 juli - 5 augustus:

'We gaan een berg beklimmen'.

Europese werkweek en ontmoeting in Treyvaux, Zwitserland. De deelnemers gaan samen met een plaatselijke organisatie een kunstwerk met een boodschap maken – daarna beklim je een berg. Het kunstwerk gaat mee omhoog!

Voor jongeren van 18-30 jaar. 16/17-Jarigen kunnen meedoen als zij begeleid worden door een jongvolwassene.
Talen: Frans en Engels.

7-13 augustus:

workshop rond dramatische expressie : "Spect'Actors, speak louder! - Spect'Acteurs, parlez plus fort!" in Champeaux (Fr.)

Deelnemers uit Polen, Zwitserland, België, Frankrijk, ... leren verschillende vormen van dramatische expressie kennen. Ze bereiden samen een *flash-mob* voor, die ze gaan uitvoeren in de straten van Parijs aan het einde van de week. Een *flash-mob*: een groep mensen die plotseling op een

openbare plek samenkomt, iets ongebruikelijks doet en daarna weer snel vertrekt. Met medewerking van gerenommeerde drama-docenten. Talen: Frans en Engels.

14-22 augustus:

werkweek en Europese ontmoeting in het Frimhurst Family House, Surrey, Groot-Brittannië.

Een twintigtal Engels- en Franstalige deelnemers van 18 tot 30 jaar kunnen meedoen. Elkaar leren kennen, samen klussen doen en ideeën en vaardigheden uitwisselen staan centraal. Degenen die voor het eerst aan een Europese ontmoeting van ATD Vierde Wereld meedoen, krijgen voorrang.
Talen: Engels en Frans.

Voor nadere informatie en inschrijving kun je contact opnemen met ons secretariaat, vragen naar Jos Delisse. Reiskosten zijn voor eigen rekening en er wordt een bijdrage in de verblijfskosten gevraagd. Inschrijfformulieren worden op verzoek toegestuurd.

Tijdens een voorbereidingsweekend voor de zomerweek 'Samen de wereld sparen' werkten jongeren en gezinnen uit Wallonië, Vlaanderen en Nederland onder meer samen in de moestuin. In juli hopen ze te kunnen oogsten wat ze toen gezaaid en gepoot hebben.

KALENDER

VOLKSUNIVERSITEIT VAN DE VIERDE WERELD

Plaats van dialoog met mensen in armoede. Op uitnodiging.

ZONDAG 30 SEPTEMBER

Willebroek, gemeentelijke feestzaal, 10u30 - 19u.

30 JAAR VOLKSUNIVERSITEIT VAN DE VIERDE WERELD EN 30 JAAR GROEP WILLEBROEK

11 u - 12.30 u :

VOLKSUNIVERSITEIT (eerste van nieuw werkjaar). Op uitnodiging.

14 u-15.30 u : Verderzetting dialoog in debat met gasten, beleidsmakers, vertegenwoordigers van de Vierde Wereld. Vrij toegankelijk.

16.30 u-18.30 u : Film 'Joseph, de rebel - Van wanhoop tot verzet' met nagesprek. Vrij toegankelijk.

Doorlopend : expo rond Werelddag van Verzet tegen Armoede en internationale beweging ATD Vierde Wereld, 30 Jaar Volksuniversiteit, getuigenissen, documentaires, publicaties. Kinderhoek, café en ontmoeting.

FILM

'Joseph, de rebel – van wanhoop tot verzet'

Aangrijpende film over een gevecht voor waardigheid en mensenrechten en de oorsprong van 17 Oktober, Werelddag van Verzet tegen Extreme Armoede.

ASSE : Zondag 30 september ism MSC-Lekenbeweging

BRUGGE - Zondag 7 oktober ism ATD Vierde Wereld Brugge

TURNHOUT - dinsdag 9 oktober ism 't Antwoord

Voor nadere info en meer plaatsen en data: www.atd-vierdewereld.be.

ONZE INZET VERANDERT DE SAMENLEVING

Nationale ontmoetingsdag op zaterdag 23 juni

in Brussel van 10 tot 16 uur. We wisselen uit over ons engagement. Info: medestander@atd-vierdewereld.be of 0477 132850.

START- EN WERKDAG

Zaterdag 8 september in Brussel. Voor actieve leden.

NATIONALE MANIFESTATIE TEGEN ARMOEDE

Vrijdag 14 september : Start 17 oktober-campagne 2012. Brussel. Organisatie: Vlaams Netwerk van Verenigingen waar Armen het Woord Nemen. Deelnemers : Decenniumdoelen, vakbonden e.a.

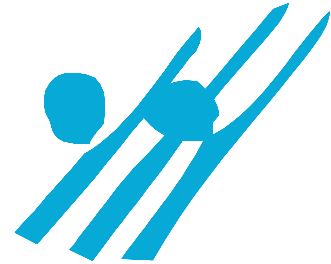
Dat de zon zich niet liet zien tijdens de nationale gezinsdag in Oostende op zondag 6 mei, bleek uiteindelijk niet erg: het bleef gelukkig droog en het werd een fantastische dag voor zo'n 600 mensen uit heel België die naar de kust waren gekomen.

Met heel veel dank aan de vrijwilligers van Inloopcentrum Kwiedam, ATD Vierde Wereld Kust, ATD Vierde Wereld Brugge, BMLIK Gent en Oostende, LETS Oostende en ook aan het CAW en de stad Oostende.

VIERDEWERELDBLAD

Uitgave van de Beweging ATD Vierde Wereld
Victor Jacobslaan 12
1040 Brussel
(02) 647 92 25 / 647 99 00
contact@atd-vierdewereld.be
www.atd-vierdewereld.be

Verantwoordelijk uitgever:
Herman Van Breen, zelfde adres

Voor giften en lidmaatschap kunt u storten op rek.nr. IBAN: BE89 0000 7453 3685. Giften van 40 euro of meer per jaar zijn aftrekbaar van de belastingen. Een fiscaal attest wordt in februari afgeleverd.

ATD Vierde Wereld België is lid van de Vereniging voor Ethiek in de Fondsenwerving (VEF) en ondertekende haar ethische code. Op www.atd-vierdewereld.be vindt u meer informatie over hoe u ons (financieel) kunt steunen en/of lid kunt worden.

Lid van de Internationale Beweging ATD Vierde Wereld, een niet-gouvernementele organisatie (NGO) voor armoedebestrijding. Ze is niet gebonden aan een geloofsovertuiging, levensbeschouwing of politieke stroming. Het belangrijkste doel is: de armoede bestrijden met de armsten zelf en vanuit hun ervaringen en kennis. De acties zijn gericht op de eerbiediging van ieders waardigheid en mensenrechten: een duurzame basis voor de uitroeiing van grote armoede.

MEDESTANDERSHELTER

Elke eerste donderdag van de maand van 17u tot 20u. Onze deuren en telefoonlijnen staan open. Breng zelf je picknick mee, wij zorgen voor soep. VierdeWereldhuis.

Laatste shelter voor de zomer: do. 4 juli; eerste shelter nieuw seizoen: do. 4 oktober.

ACTUELE INFORMATIE

zie www.atd-vierdewereld.be.